

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ
СЕКТОР ЗА ПОСЛОВЕ С ГОТОВИНОМ

**ИЗВЕШТАЈ О ОТКРИВЕНИМ
ФАЛСИФИКОВАНИМ НОВЧАНИЦАМА**

Јануар–децембар 2015.

Јануар 2016.

Садржај:

1. Експертиза готовог новца	2
2. Експертиза ефективног страног новца	4
3. Однос откритих фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца.....	6

1. Експертиза готовог новца

У 2015. години, у поступку експертизе новца примљеног под сумњом да је фалсификован откривено је укупно 5.667 фалсификованих новчаница готовог новца, што је 2,6 пута више него у претходној години, када је откривено 2.181 комад тих новчаница. Посматрано у номиналном износу, то повећање износи преко три пута (7.681.970,00 динара у периоду јануар–децембар 2015. у односу на 2.433.870,00 динара у истом периоду 2014.). Апоенска структура откривених фалсификованих новчаница готовог новца дата је у Табели 1.

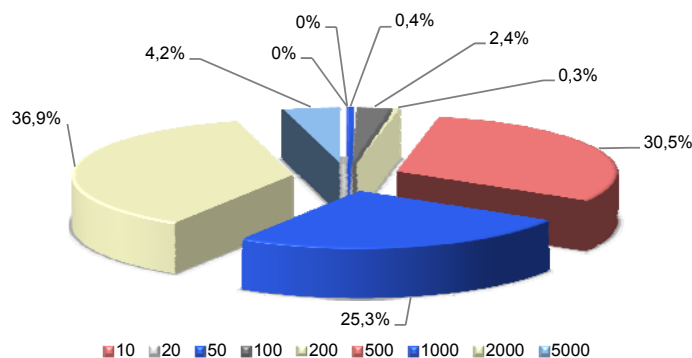
Табела 1. Преглед откривених фалсификованих новчаница готовог новца, јануар–децембар 2015.
(у комадима)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Комада	238	2.087	1.435	1.729	18	138	21	1	0	5.667
Учешће у %	4,2	36,9	25,3	30,5	0,3	2,4	0,4	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

У структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, доминантно учешће имају фалсификоване новчанице од 2000 динара, затим 500 и 1000 динара (Графикон 1). Процентуално изражено, та три апоена заједно чине 92,7% броја фалсификата новчаница готовог новца.

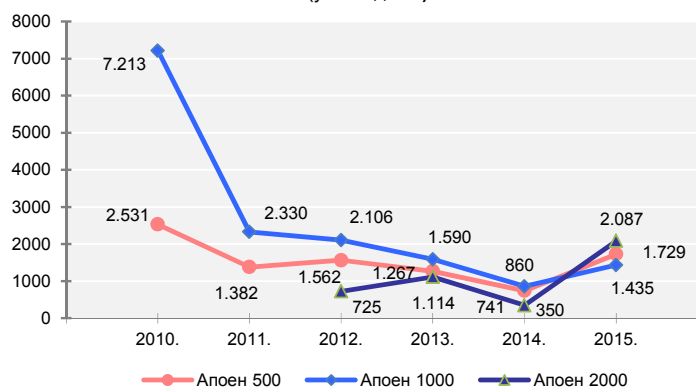
Графикон 1. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца у периоду јануар–децембар 2015.
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

На Графикону 2. приказано је кретање броја комада откривених фалсификата та три најзаступљенија апоена динара у последњих шест година.

Графикон 2. Најчешће фалсификовани апоени готовог новца
(у комадима)

Извор: Народна банка Србије.

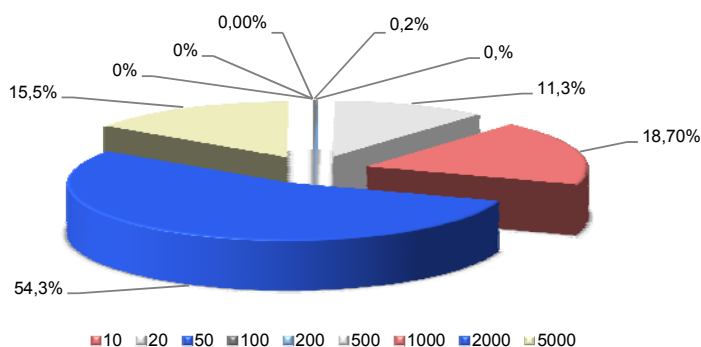
Када се посматра вредносно, у структури откривених фалсификата новчаница готовог новца, највећи је удео новчаница од 2000 динара, затим 1000, 5000 и 500 динара (Табела 2. и Графикон 3). Процентуално изражено, та четири апоена заједно чине 99,8% фалсификата готовог новца.

Табела 2. Преглед откривених фалсификованих новчаница готовог новца, јануар–децембар 2015.
(у хиљадама динара)

Апоен	5000	2000	1000	500	200	100	50	20	10	Укупно
Износ	1.190	4.174	1.435	864,5	3,6	13,8	1,1	0	0	7.682,0
Учешће у %	15,5	54,3	18,7	11,3	0	0,2	0	0	0	100

Извор: Народна банка Србије.

Графикон 3. Апоенска структура фалсификованих новчаница готовог новца у периоду јануар–децембар 2015.
(номинална вредност)

Извор: Народна банка Србије.

Ако ставимо у однос откривене фалсификоване новчанице готовог новца с готовим новцем у оптицају, који је на дан 31. децембра 2015. износио 296,4 милиона комада новчаница, или 170,24 милијарде динара (Табела 3), видимо да је на милион комада оригиналних новчаница у оптицају откривено 19,1 комад фалсификованих новчаница готовог новца, тј. на милијарду динара у оптицају откривено је 45.124,4 динара фалсификованог новца.

Табела 3. Новчанице у оптицају – стање на дан 31. 12. 2015.

Апоен	Комада	Износ у RSD
5000	3.032.607	15.163.035.000
2000	32.956.823	65.913.646.000
1000	69.296.223	69.296.223.000
500	21.564.310	10.782.155.000
200	19.746.110	3.949.222.000
100	24.803.834	2.480.383.400
50	25.069.387	1.253.469.350
20	40.216.642	804.332.840
10	59.738.836	597.388.360
Укупно:	296.424.772	170.239.854.950

Извор: Народна банка Србије.

2. Експертиза ефективног страног новца

У периоду јануар–децембар 2015. године, у поступку експертизе новчаница примљених под сумњом да су фалсификати откривено је 2.587 комада фалсификованих новчаница ефективног страног новца, што је за 31,2% више него у 2014. години, када је откривено 1.972 комада тих новчаница. Валутна и апоенска структура приказане су у Табели 4.

Табела 4. Преглед откривених фалсификованих новчаница ефективног страног новца, јануар–децембар 2015.
(у комадима)

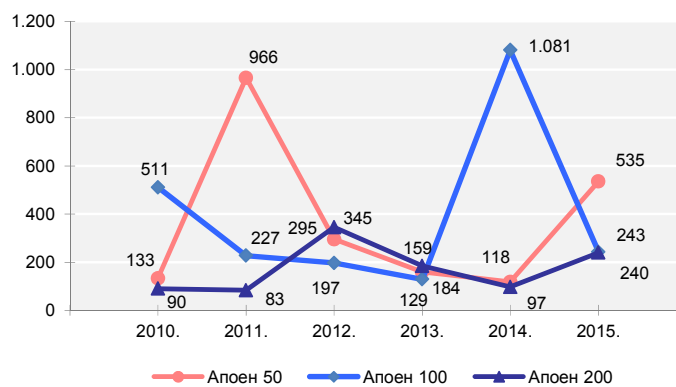
Валута	EUR							Укупно	USD				Укупно	Остало	Укупно
Апоен	500	200	100	50	20	10	5	EUR	100	50	20	1	USD		
Комада	254	240	243	535	68	14	3	1.357	1.193	4	7	1	1.205	25	2.587
Учешће у %	9,8	9,3	9,4	20,7	2,6	0,5	0,1	52,4	46,1	0,2	0,3	0	46,6	1,0	100

Извор: Народна банка Србије.

У посматраном периоду откривено је укупно 1.357 комада фалсификованих новчаница евра, што је нешто мање него претходне године, када је евидентирано 1.439 комада тих новчаница. Највећи је удео фалсификованих новчаница апоена од 50 евра, а у 2015. години откривено је четири и по пута више тог апоена у односу на претходну годину. Однос броја комада најчешће фалсификованих апоена евра од 50, 100 и 200 евра у последњих шест година приказан је на Графикону 4.

Графикон 4. Најчешће фалсификовани апоени EUR

(у комадима)

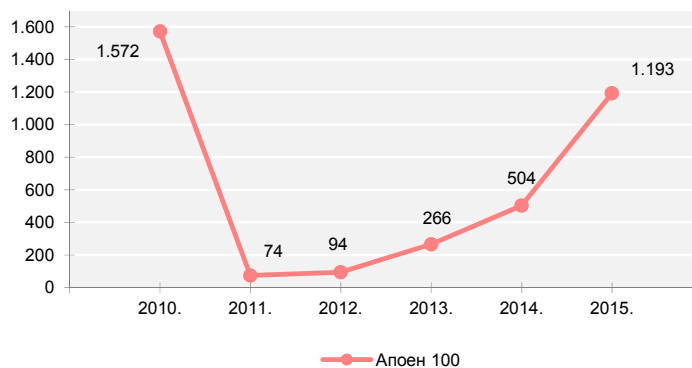

Извор: Народна банка Србије.

У току 2015. године откривено је 1.205 комада фалсификованих новчаница америчког долара, што је 2,4 пута више него претходне године, када је евидентирано 507 комада тих новчаница. Од тога готово је искључиво евидентиран фалсификат апоена од 100 долара. Графикон 5. приказује кретање броја комада откривених фалсификата тог апоена у претходних шест година.

Графикон 5. Најчешће фалсификовани апоен USD

(у комадима)

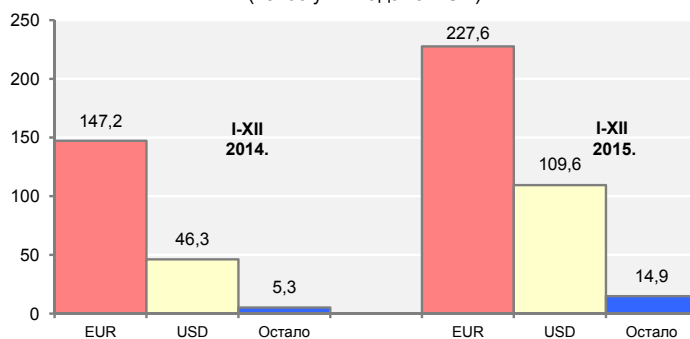
Извор: Народна банка Србије.

Групу валута „Остало“ у Табели 4. чине фалсификоване новчанице пет валута: швајцарског франка (15 комада), немачке марке (пет комада), британске фунте (два комада), конвертибилне босанске марке (два комада) и аустралијског долара (један комад).

Посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута ефективног страног новца у укупно откривеним фалсификованим новчаницама ефективног страног новца, као и њихов однос са истим периодом претходне године, најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима¹ (Графикон 6).

Графикон 6. Утврђени фалсификати новчаница ефективног страног новца јануар–децембар 2014. и 2015.

(износ у хиљадама EUR)

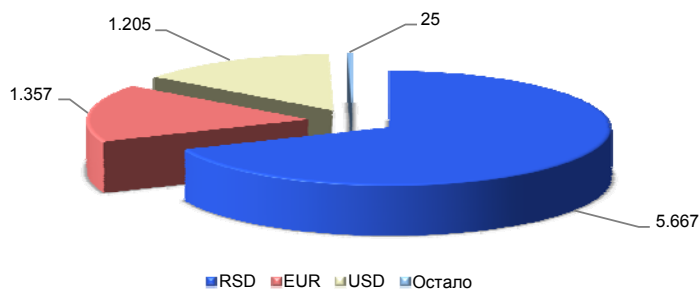
Извор: Народна банка Србије.

3. Однос откривених фалсификованих новчаница готовог новца и ефективног страног новца

У укупно откривеним фалсификованим новчаницама у периоду јануар–децембар 2015. године, однос броја комада откривених фалсификованих новчаница домаће валуте и страних валута дат је у Графикону 7.

Графикон 7. Валутна структура фалсификованих новчаница откривених у периоду јануар–децембар 2015.

(у комадима)

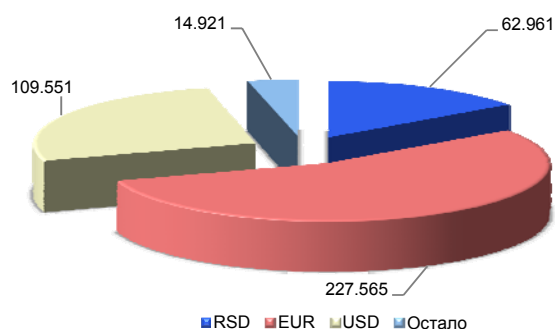
Извор: Народна банка Србије.

¹ За прерачун вредности других валута у евро за 2014. и 2015. годину, примењен је средњи курс на дан 11. јануара 2015. године.

Како се може видети, највећи је удео откривених фалсификованих новчаница домаће валуте (68,7%) у односу на учешће откривених фалсификованих новчаница страних валута.

Међутим, посматрано по номиналној вредности, удео фалсификата појединих валута у укупно откривеним фалсификованим новчаницама у 2015. години најбоље ћемо сагледати ако вредности појединих валута изразимо у еврима² (Графикон 8).

**Графикон 8. Валутна структура
фалсификованих новчаница откривених
у периоду јануар–децембар 2015.**
(износ у EUR)

Извор: Народна банка Србије.

Може се видети да је доминантан удео откривених фалсификованих новчаница евра (54,8%), затим америчког долара (26,4%) и домаће валуте (15,2%).

² За прерачун вредности осталих валута у евро, примењен је средњи курс на дан 11. јануара 2015. године.